

INFORMASJON
vedrørende innsending av klage til
DEN EUROPEISKE MENNESKERETTIGHETSDOMSTOL

I. HVILKE SAKER KAN MENNESKERETTIGHETSDOMSTOLEN BEHANDLE ?

1. Den europeiske menneskerettighetsdomstol er et internasjonalt organ som **under visse omstendigheter** kan motta klager fra personer som mener at deres rettigheter i henhold til Den europeiske menneskerettighetskonvensjon er blitt krenket. Ved denne Konvensjon har en rekke Stater i Europa påtatt seg å sikre **visse grunnleggende rettigheter**. Disse rettighetene finnes i selve Konvensjonen og i de fire tilleggsprotokollene nr. 1, 4, 6, 7 og 13. De anbefales å lese nøye gjennom dem og eventuelle reservasjoner som er gjort av den berørte Stat, som er vedlagt.
2. Hvis De mener at en av Statene i den vedlagte listen, har forulempet Dem **direkte og personlig**, ved å krenke en av disse grunnleggende rettigheter, kan De sende inn en klage til Domstolen.
3. Domstolen kan imidlertid kun behandle klager som er relatert til **de rettigheter som finnes i Konvensjonen eller tilleggsprotokollene**. Menneskerettighetsdomstolen er ikke en ankeinstans i forhold til de nasjonale domstoler og kan ikke oppheve eller endre deres avgjørelser. Domstolen kan heller ikke gripe inn direkte på Deres vegne i saken mot den myndighet De klager over.
4. Menneskerettighetsdomstolen kan utelukkende motta klager som retter seg mot Statene nevnt i den vedlagte listen og kan bare vurdere forhold som har skjedd **etter visse bestemte datoer**. Disse varierer fra Stat til Stat og er avhengige av om rettigheten er beskyttet av Konvensjonen eller av protokollene.
5. De kan kun klage til Menneskerettighetsdomstolen over **forhold som myndigheter** (f.eks. lovgiver, domstoler, forvaltningsmyndigheter osv.) i den berørte Stat **har ansvar for**. **Domstolen kan ikke behandle klager mot privatpersoner eller private organisasjoner**.
6. I henhold til art. 35 (1) i Konvensjonen kan Menneskerettighetsdomstolen behandle klagen Deres bare dersom **alle nasjonale klagemuligheter har vært uttømt** og dersom De bringer klagen inn for Menneskerettighetsdomstolen **innen seks måneder fra den siste endelige nasjonale avgjørelse**. En klage som ikke oppfyller disse kravene kan ikke behandles av Domstolen.
7. Før De henvender Dem til Menneskerettighetsdomstolen skal De ha uttømt **alle nasjonale muligheter** for domstolsprøvelse i den saken klagen Deres vedrører; hvis ikke må De vise hvorfor disse instanser ikke var effektive. Det vil si at før De bringer klagen inn for menneskerettighetsdomstolen må De ha brakt saken inn for de nasjonale domstoler, inklusiv den høyeste kompetente domstol, og ha påberopt Dem de forhold som De ønsker å klage over under Konvensjonen.
8. I forbindelse med den nasjonale klageprosessen må De **overholde gjeldende nasjonale regler og frister**. Er Deres anke, for eksempel, blitt avvist fordi den ikke har vært sendt inn i rett tid, kan ikke Menneskerettighetsdomstolen behandle klagen Deres.

9. Dersom De vil klage på en domsavsigelse er det likevel ikke nødvendig å begjære gjenopptagelse, eller å få saken behandlet på nytt av den myndighet som har avgjort saken. Det er heller ikke nødvendig å ha bedt om amnesti eller benådning. Klage til Ombudsmannen ansees heller ikke som en effektiv klagemulighet som De må uttømme.

10. Fra den dag den høyeste kompetente domstol eller annen myndighet i den berørte Stat har truffet sin avgjørelse i Deres sak, har De en frist på **6 måneder** for å rette en henvendelse til Menneskerettighetsdomstolen. Denne frist regnes normalt fra den dag den siste avgjørelsen i den ordinære anke- eller klageprosess er forkynt for Dem eller Deres advokat. Det tas ikke hensyn til avgjørelser angående gjenopptagelse- eller benådningssøknader. Dersom fristen på 6 måneder er utløpt kan ikke Menneskerettighetsdomstolen ta saken Deres opp til behandling.

11. Seksmånedersfristen blir avbrutt når De sender det **første brevet** med en klar fremstilling av klagepunktene, selv om det er summarisk, eller sender inn et utfylt klageskjema. En forespørsel om informasjon er ikke nok for å avbryte seksmånedersfristen.

II. HVORDAN KLAGER MAN TIL MENNESKERETTIGHETSDOMSTOLEN ?

12. Domstolens to **offisielle språk** er fransk og engelsk, men dersom De ønsker det kan De skrive til Sekretariatet på et annet språk, forutsatt at det er et offisielt språk i et av de Stater som har ratifisert Konvensjonen.

13. Klager til Domstolen må være skriftlige (det er ikke mulig å registrere en klage per telefon). Dersom en klage sendes via e-post eller faks, må den likevel også sendes via vanlig post til Domstolen. Det er ikke nødvendig å møte personlig ved Domstolen i Strasbourg for å presentere klagen muntlig.

14. All post til Domstolen som omhandler klagen skal adresseres Menneskerettighetsdomstolens justissekretær på følgende adresse:

The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
F-67075 STRASBOURG CEDEX

15. Ved mottagelse av Deres første brev eller det utfylte klageskjemaet, vil Sekretariatet svare at det, i Deres navn, er åpnet **en saksmappe (med et nummer som skal brukes ved alle senere henvendelser)**. Justissekretæren vil eventuelt anmode Dem om å bringe til veie ytterligere opplysninger eller dokumenter vedrørende saken. Derimot kan han ikke bistå Dem med rådgivning om den rett som gjelder i den berørte Stat.

16. Det er i Deres egen interesse å gjøre Dem **flid i all korrespondanse** med Sekretariatet. All forsinkelse eller mangel på svar kan bli betraktet som fravær av interesse for oppfølgingen av Deres klage. Dersom De ikke svarer på brev fra Sekretariatet innen ett år etter utsendelsen, vil saksmappen Deres tilintetgjøres.

17. Hvis De mener at klagen Deres angår en av de garanterte rettigheter, og at de ovennevnte betingelser er oppfylt skal De **fylle inn klageskjemaet klart og tydelig og sende det tilbake senest innen seks uker**.

18. I henhold til regel 47 i Domstolens regelverk er det **vesentlig at klageskjemaet inneholder:**

a. en **kort redegjørelse** for klagens **faktiske** omstendigheter;

b. en angivelse av hvilke **rettigheter i Konvensjonen** eller protokollene De mener er krenket;

c. opplysning om **hvilke instanser** De har henvendt Dem til;

d. en angivelse av de **offisielle avgjørelser** som domstoler eller andre myndigheter har truffet - med benevnelse av det organ som traff hver avgjørelse, dato og konklusjon. De bør legge ved kopi av disse avgjørelsene. (Ingen dokumenter vil bli returnert til Dem, og det er derfor i Deres egen interesse å kun sende inn **kopier, ingen originaler.**)

19. I henhold til regel 45 i Domstolens regelverk skal skjemaet være **signert** av Dem selv eller Deres representant.

20. Dersom De ønsker å være anonym, skal De opplyse om dette samtidig som De oppgir grunnene. Domstolen kan unntaksvis tillate at klageren forblir **anonym** dersom dette er tilbørlig begrunnet.

21. Dersom klagen Deres fremmes av en **advokat eller en annen representant** for Dem, må De legge ved klageskjemaet en **fullmakt** om at denne kan handle på Deres vegne. En representant for en juridisk person (et firma, en forening e.l.) eller en gruppe må bevise sin juridiske og vedtatte rett til å representere. I den første innledende fasen kreves ikke at den eventuelle representant er advokat. De bør likevel være oppmerksom på at senere i prosessen gjelder, med få unntak, et krav om at representanten har bemyndigelse til å virke i en av de Stater som har ratifisert Konvensjonen. Dessuten må representanten i det minste ha passiv kunnskap om et av Domstolens to offisielle språk (engelsk og fransk).

22. Domstolen vil ikke bevilge **rettshjelp** til betaling av honorar i forbindelse med redigeringen av Deres innledende klage. Derimot kan det på et senere stadium i prosessen, det vil si etter at Domstolen har bestemt at saken skal oversendes for kommentar til den berørte Stat, bevilges økonomisk bistand hvis De mangler midler til å betale en advokat, og dersom Domstolen finner det nødvendig for prosessen.

23. Saksbehandlingen er **vederlagsfri**. Justissekretæren vil underrette Dem om hvordan saksbehandlingen foregår. Denne er skriftlig, i hvert fall i begynnelsen. Det er derfor til ingen nytte å møte opp personlig ved Domstolen.

(Nor)

DATOER FOR IKRAFTTREDELSE

(23/06/2006)

STAT	Konvensjon CETS 005	Protokoll nr. 1 CETS 009	Protokoll nr. 4 CETS 046	Protokoll nr. 6 CETS 114	Protokoll nr. 7 CETS 117	Protokoll nr. 12 CETS 177	Protokoll nr. 13 CETS187
Albania	02.10.1996	02.10.1996	02.10.1996	01.10.2000	01.01.1997	01.04.2005	-
Andorra	22.01.1996	-	-	01.02.1996	-		01.07.2003
Armenia	26.04.2002	26.04.2002	26.04.2002	01.10.2003	01.07.2002	01.04.2005	-
Aserbajdjan	15.04.2002	15.04.2002	15.04.2002	01.05.2002	01.07.2002		-
Belgia	14.06.1955	14.06.1955	21.09.1970	01.01.1999	-		01.10.2003
Bosnien-Hercegovina	12.07.2002	12.07.2002	12.07.2002	01.08.2002	01.10.2002	01.04.2005	01.11.2003
Bulgaria	07.09.1992	07.09.1992	04.11.2000	01.10.1999	01.02.2001		01.07.2003
Danmark	13.09.1953	18.05.1954	02.05.1968	01.03.1985	01.11.1988		01.07.2003
Estland	16.04.1996	16.04.1996	16.04.1996	01.05.1998	01.07.1996		01.06.2004
Finland	10.05.1990	10.05.1990	10.05.1990	01.06.1990	01.08.1990	01.04.2005	01.03.2005
Frankrike	03.05.1974	03.05.1974	03.05.1974	01.03.1986	01.11.1988		-
Georgia	20.05.1999	07.06.2002	13.04.2000	01.05.2000	01.07.2000	01.04.2005	01.09.2003
Hellas	28.11.1974	28.11.1974	-	01.10.1998	01.11.1988		-
Irland	03.09.1953	18.05.1954	29.10.1968	01.07.1994	01.11.2001		01.07.2003
Island	03.09.1953	18.05.1954	02.05.1968	01.06.1987	01.11.1988		01.03.2005
Italia	26.10.1955	26.10.1955	27.05.1982	01.01.1989	01.02.1992		-
Kroatia	05.11.1997	05.11.1997	05.11.1997	01.12.1997	01.02.1998	01.04.2005	01.07.2003
Kypros	06.10.1962	06.10.1962	03.10.1989	01.02.2000	01.12.2000	01.04.2005	01.07.2003
Latvia	27.06.1997	27.06.1997	27.06.1997	01.06.1999	01.09.1997		-
Liechtenstein	08.09.1982	14.11.1995	08.02.2005	01.12.1990	-		01.07.2003
Litauen	20.06.1995	24.05.1996	20.06.1995	01.08.1999	01.09.1995		-
Luxembourg	03.09.1953	18.05.1954	02.05.1968	01.03.1985	01.07.1989		-
Den tidligere jugoslaviske Republikk Makedonia	10.04.1997	10.04.1997	10.04.1997	01.05.1997	01.07.1997	01.04.2005	01.11.2004

STAT	Konvensjon CETS 005	Protokoll nr. 1 CETS 009	Protokoll nr. 4 CETS 046	Protokoll nr. 6 CETS 114	Protokoll nr. 7 CETS 117	Protokoll nr. 12 CETS 177	Protokoll nr. 13 CETS 187
Malta	23.01.1967	23.01.1967	05.06.2002	01.04.1991	01.04.2003		01.07.2003
Moldova	12.09.1997	12.09.1997	12.09.1997	01.10.1997	01.12.1997		-
Monaco	30.11.2005	-	30.11.2005	01.12.2005	01.02.2006	-	01.03.2006
Nederland	31.08.1954	31.08.1954	23.06.1982	01.05.1986	-	01.04.2005	-
Norge	03.09.1953	18.05.1954	02.05.1968	01.11.1988	01.01.1989		-
Polen	19.01.1993	10.10.1994	10.10.1994	01.11.2000	01.03.2003		-
Portugal	09.11.1978	09.11.1978	09.11.1978	01.11.1986	01.03.2005		01.02.2004
Romania	20.06.1994	20.06.1994	20.06.1994	01.07.1994	01.09.1994		01.08.2003
Russland	05.05.1998	05.05.1998	05.05.1998	-	01.08.1998		-
San Marino	22.03.1989	22.03.1989	22.03.1989	01.04.1989	01.06.1989	01.04.2005	01.08.2003
Serbia	03.03.2004	03.03.2004	03.03.2004	01.04.2004	01.06.2004	01.04.2005	01.07.2004
Slovenia	28.06.1994	28.06.1994	28.06.1994	01.07.1994	01.01.1994		-
Spania	04.10.1979	27.11.1990	-	01.03.1985	-		-
Storbritannia	03.09.1953	18.05.1954	-	01.06.1999	-		01.02.2004
Sveits	28.11.1974	-	-	01.11.1987	01.11.1988		01.07.2003
Sverige	03.09.1953	18.05.1954	02.05.1968	01.03.1985	01.11.1988		01.08.2003
Tsjekkia	01.01.1993	01.01.1993	01.01.1993	01.01.1993	01.01.1993		01.11.2004
Tyrkia	18.05.1954	18.05.1954	-	01.12.2003	-		-
Tyskland	03.09.1953	13.02.1957	01.06.1968	01.08.1989	-		01.02.2005
Ukrania	11.09.1997	11.09.1997	11.09.1997	01.05.2000	01.12.1997		01.07.2003
Ungarn	05.11.1992	05.11.1992	05.11.1992	01.12.1992	01.02.1993		01.11.2003
Østerrike	03.09.1958	03.09.1958	18.09.1969	01.03.1985	01.11.1988		01.05.2004